

Великобританія, США, Швеція, Норвегія, Фінляндія. В 2016 році Україна зайняла 83 місце, що краще порівняно з 96 місцем у 2015 році [1, 2].

Неможливо говорити про розкрутку бренду, якщо в багатьох показниках ведення бізнесу ми знаходимося в другій половині рейтингу. В таких умовах підприємці думають, «як вижити?», а не про просування бренду на світові ринки і одержання кращих позицій серед найкоштовніших світових брендів, де наша країна взагалі відсутня.

При створенні бренду компанія значну увагу повинна приділяти якості товару, рекламі, експорту та іншим чинникам. Якість повинна зберігатися протягом всього життя бренду. Дуже часто бренд дозволяє швидко зробити свій вибір покупцю. Підхід до розробки торговельної марки повинен бути зважений, вона має бути простою і не перевантаженою деталями. Вітчизняні підприємства повинні детально вивчати і впроваджувати різноманітні маркетингові новації, що сприятимуть розкрутці торговельної марки і розвитку компанії.

Література

1. Исследование Всемирного банка: Ведение бизнеса в 2015 году // Центр гуманитарных технологий. — 29.10.2014. 08:30 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL: <http://gtmarket.ru/news/2014/10/29/6969>.
2. Исследование Всемирного банка: Ведение бизнеса в 2016 году // Центр гуманитарных технологий. — 28.10.2015. 07:55 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL: <http://gtmarket.ru/news/2015/10/28/7261>.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». Міжнародний документ від 01.01.2012 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_050/page2.
4. П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Затверджено Наказом МФУ від 18.10.1999р. № 242 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.intellect.ua/ukr/trademark/law/code/civilcode>.
6. Interbrand: Рейтинг самых дорогих глобальных брендов 2016 года // Центр гуманитарных технологий. — 12.10.2016. 19:00 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL: <http://gtmarket.ru/news/2016/10/12/7307>.

УДК 657.221.8

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФАКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Настенко М.М. – к.е.н., доцент; Гудзенко Н.М. – к.е.н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Сучасна економічна система України в умовах трансформації та глобалізаційних змін світового господарства характеризується підвищеною роллю до економічної безпеки як на макро-, так і на мікрорівні. Це зумовлює потребу створення антикризової та захисної системи управління на основі релевантного інформаційного середовища з урахуванням ризиків та загроз різного походження.

Однак, традиційний облік з урахуванням вищезазначених потреб не відповідає завданням реформування бухгалтерського обліку та інформаційним запитам користувачів. Забезпечення економічної безпеки підприємства має проводитися у відповідності до принципу постійності в межах його звичайної діяльності з направленістю на ліквідацію та мінімізацію наслідків загрозливих фактів господарської діяльності та різного роду форс-мажорів, а також на відновлення звичайної діяльності, недопущення і мінімізацію їх впливу на стає функціонування в майбутньому.

Отже, сучасні реалії змушують переглядати

основи теорії бухгалтерського обліку відповідно до потреб практики. Розвиток теоретичних основ обліку окреслений перебудовою від технічної констатації фактів господарської діяльності, які описані нормативами чи інструкціями, до їх осмислення та, якщо необхідно, застосування в обліковому процесі професійного судження, яке є достовірним і добросовісним [3]. Роль бухгалтера, як кваліфікованого спеціаліста, з притаманними йому компетентнісними характеристиками має творчий характер. Тому професійне судження бухгалтера в сучасній вітчизняній практиці повинно сягнути міжнародного рівня, де думка професійного бухгалтера – це безцінне, безпристрасне, безкорисливе судження про факти господарської діяльності підприємства. В тому напрямі розвитку теорія бухгалтерського обліку отримає нові інструменти регулювання облікового процесу та дасть змогу забезпечити безпечний рівень підприємства на етапі первинного спостереження даних [3].

Актуальність теми дослідження обумовлена

практичною потребою створення механізму організації бухгалтерського обліку, направлено на своєчасне виявлення ризиків і загроз, посилення інформативності бухгалтерського обліку в цілях забезпечення якісного фінансового менеджменту, аналізу та контролю.

Вирішення даних завдань варто розпочати з переосмислення теоретичного підґрунтя облікового процесу, який є платформою на шляху до отримання своєчасної облікової інформації про причинно-наслідкові відхилення фактичних показників від планових.

В основі якісно побудованої інформаційної системи лежить реформований підхід до ідентифікації фактів господарської діяльності підприємства.

Факт (лат. *factum* – зроблене) є важливою економічною категорією, яка формує уявлення про обліковий об'єкт як виконане явище, що існує об'єктивно.

Факти господарського життя, які відбуваються в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства мають також відобразитися в обліку і їх слід ідентифікувати в якості окремого облікового об'єкта. Таким фактом господарського життя є кожний випадок, відокремлений від інших явищ, виражений у цифрах та словах (записах), що без додаткових висновків та зовнішніх вимірів відображає облікову сторону відносин, яку він викликає у зацікавлених сторін.

Приведене визначення факту, що обліковується, не є вичерпним. Наголос зроблений на юридичній природі факту, адже фактом визнається міра взаємовідносин, що виникає між сторонами цих правовідносин.

Для характеру діяльності підприємства в межах забезпечення економічної безпеки, на нашу думку, така характеристика є визначальною. Адже мова йде про захисну діяльність господарюючого суб'єкта, до ведення якої спонукають численні ризики різного походження та непередбачувані події, що стають реальними загрозами в процесі продовження його сталого функціонування.

Важливою характеристикою, що свідчить про особливість фактів господарської діяльності в якості облікових об'єктів у теоретичній площині є вираз “факт господарського життя”, а не “факт господарської діяльності”. В останньому йдеться про відновлення тих чи інших благ внаслідок прийнятих рішень під час діяльності (наприклад придбання, реалізація).

“Життя” значно ширше включає непередбачені факти (втрати від стихійного лиха, крадіжок, екологічних катастроф) аніж “діяльність”. Тому вважаємо доцільним використовувати вислів “факт господарського життя” під час ідентифікації облікових об'єктів підприємств, які налаштовані на

забезпечення власної економічної безпеки.

Невизначеність (*uncertainty*) – ситуація, результат якої залежить від майбутніх подій чи дій, які знаходяться поза прямим контролем суб'єкта, але результат яких може здійснити вплив на фінансову звітність підприємства [1, с. 232].

Факт – це елементарний момент, який має бути відображений в обліку, але з його спрямуванням в часовому просторі. Факти характеризують уявлення про момент пізнання події, яка, трансформуючись в певні операції, являє собою логічну взаємодію суб'єктів (осіб, що мають зобов'язання і володіють вимогами) і об'єктів (предметів прав, пов'язаних з зобов'язаннями та вимогами) [4].

Відправною точкою теоретичного розуміння облікового факту є поняття часу його визнання та відображення, тобто теперішнього значення, що розмежує факти, що сталися від очікуваних фактів на перспективу.

Теперішнє значення може і буде переноситись на майбутнє значення з мірою нашого впливу на нього, чого ми не зможемо ніколи зробити з минулими фактами, які фотографічно відображають ситуацію, яка вже сталася.

Впливати на майбутнє ми можемо і повинні, але виходячи з базису інформації, сформованої за попередні періоди та прогностичного облікового підходу, який має імовірнісний і водночас захисний характер.

Забезпечення економічної безпеки підприємства потребує підвищеної інформативності даних бухгалтерського обліку. Саме тому рекомендовано зосередити увагу на підвищенні його аналітичності через призму наукового розуміння облікового факту як факту господарського життя.

Задля забезпечення даної мети класифікаційні ознаки структури облікового факту мають знайти свої відображення в аналітичній обліковій системі. Інформація, сформована в зазначеній системі, задовольнятиме потреби управління та аналізу з подальшим формуванням інформації про найбільш вразливі напрями звичайної діяльності, які потребують попереджувачих, оздоровчих та захисних дій.

Отже, сучасні економічні реалії обґрунтовують потребу перегляду теоретичних основ бухгалтерського обліку відповідно до практичних потреб. Реформований підхід до вітчизняного обліку окреслений переходом від банальної констатації фактів господарської діяльності до їх переосмислення як фактів господарського життя із застосування в обліковому процесі професійного судження, що базується на принципах достовірності, добросовісності та етиці бухгалтера. Зазначений напрям розвитку методологічних підходів до бухгалтерського обліку дозволить отримати нові та

дієві інструменти у формуванні інформаційного господарюючого суб'єкта починаючи з етапу процесу та гарантуватиме безпечний рівень первинного спостереження даних.

Література

1. Галузіна С. М., Пупшис Т. Ф. Международный учет и аудит / С. М. Галузіна, Т. Ф. Пупшис. – СПб.: Питер, 2006. – 272 с.
2. Кірейцев Г. Г. Бухгалтерський облік та науковці, що генерують ідеї його розвитку / Г. Г. Кірейцев // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2008. – № 20. – С 3.
3. Марушко Н.С. Професійне судження бухгалтера як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства розвитку / Н. С. Марушко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2014. – № 2. – С. 312–330.
4. Соколов Я. В. Основи теорії бухгалтерського учета / Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 496 с.

УДК: 657:005.93

ЗАСТОСУВАННЯ ПОРТФЕЛЬНОГО АНАЛІЗУ В СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Гордополов В.Ю. – к.е.н., доцент; Гуняга Н.

Київський національний торговельно-економічний університет

В сучасних умовах господарювання підвищується рівень ризику підприємницької діяльності, а обмеженість ресурсів зумовлює необхідність постійного пошуку пріоритетних стратегічних цілей. Дослідження та оцінка діяльності підприємства на ринку для розробки довгострокової конкурентоспроможної стратегії здійснюється за допомогою методик стратегічного аналізу. Для розробки довготривалої інвестиційної політики з врахуванням змін зовнішнього середовища застосовується портфельний аналіз. Наразі для підприємств залишається гострою проблема

використання таких методів портфельного аналізу, які б дали можливість оптимізувати діяльність та підвищити конкурентоспроможність суб'єкта господарювання на ринку.

На сьогоднішній день виділяють велику кількість методів, методик та моделей портфельного аналізу. Проте особливого значення набув портфельний аналіз за допомогою матриць. Матриці для портфельного аналізу зазвичай є двовимірними таблицями, де по осях відкладаються граничні значення розглянутих факторів.

Таблиця 1

Переваги та недоліки матриць портфельного аналізу

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Поєднання кількісних та якісних показників в єдиній параметричній системі 	<ul style="list-style-type: none"> показників ➤ Ускладнення «зважування» показників під час конструювання шкал матриці ➤ Сфера обмежена капіталомісткими галузями
Діловий комплексний аналіз PIMS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Формування рекомендацій щодо змін в стратегії, які дозволять за існуючих ринкових умов поліпшити показники ефективності конкретного виду діяльності підприємства. ➤ В своєму розпорядженні можливостями замряти відносну якість продукту і можливості суб'єктів підприємництва вчитися на досвіді інших підприємств, вибирати зручні способи майбутніх дій для отримання високих результатів 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Механічне застосування загальних формул для вирішення конкретних завдань. ➤ Неповне відображення показників, що характеризують науково - технічну політику суб'єктів господарювання, її організаційну структуру, стиль і методи керівництва ➤ Відсутність насичених, високорозвинених ринків